

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Czubik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Księżak

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie z protestu Ł. B.

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora Generalnego

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 25 czerwca 2025 r.

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

Paweł Księżak Paweł Czubik Maria Szczepaniec

[r.g.]

UZASADNIENIE

1. Pismem z [...] czerwca 2025 r. Ł. B. (dalej jako: „Skarżący”) wniósł do Sądu Najwyższego protest wyborczy przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. W jego treści wyodrębnił sześć zarzutów:

a) prowadzenia nielegalnej agitacji wyborczej przez podmioty niereprezentujące komitetów wyborczych kandydatów do urzędu Prezydenta RP (prasa i media elektroniczne, np. przez dziennikarzy portalu [...]),

b) prowadzenia nielegalnej agitacji wyborczej przez podmioty

niereprezentujące komitetów wyborczych kandydatów do urzędu Prezydenta RP (organizacje pożytku publicznego, np. przez Fundację „T.”),

c) prowadzenia przez jednego z kandydatów ubiegających się o urząd prezydenta RP (Rafała Trzaskowskiego) osobiście lub przez członków jego sztabu wyborczego agitacji wyborczej w mediach społecznościowych (serwis [...]) spoza terytorium RP (...),

d) opisywane przez prasę i media elektroniczne podejrzenia nieprawidłowości w ustaleniu końcowego wyniku wyborów w wybranych obwodowych komisjach wyborczych poprzez przypisanie liczby głosów oddanych na jednego z kandydatów (Karola Nawrockiego) jego przeciwnikowi (Rafałowi Trzaskowskiemu) i *vice versa* (m.in. komisję nr [...] w G., nr [...] w G., nr . w gminie M. itd.),

e) podejrzenia złamania ciszy wyborczej przez nadawców telewizyjnych w dniu ponownego głosowania (1 czerwca 2025 r.) w godzinach odbywania się głosowania (o godz. 18:57, tj. między 7:00 a 21:00) w ten sposób, że emitując treści na paskach informacyjnych nawołujące do udziału w głosowaniu, sugerowali, jakoby absencja wyborcza znacznej liczby wyborców w dniu ponownego głosowania w dużych ośrodkach miejskich (m.in. w G., K., Ł., G.) w sposób dorozumiany działała na niekorzyść jednego z kandydatów ubiegających się o urząd Prezydenta RP (Rafała Trzaskowskiego),

f) opisywane przez prasę i media elektroniczne przypadki stosowania przez członków niektórych obwodowych komisji wyborczych aplikacji S. – R. – R. stworzonej do wykrycia wielokrotnego stosowania zaświadczenia o prawie do głosowania o nieustalonym pochodzeniu.

2. Pismem z 23 czerwca 2025 r. Państwowa Komisja Wyborcza wyraziła opinię, że protest powinien zostać pozostawiony bez dalszego biegu. Analogiczne stanowisko zajął Prokurator Generalny w piśmie z 24 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Jak wynika z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 365; dalej jako: „k.wyb.” lub „Kodeks”), przeciwko ważności

wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów;

2) naruszenia przepisów Kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Już w świetle powyższego przepisu należy wskazać, że w gruncie rzeczy tylko zarzuty d) i f) mogą stanowić podstawę do wniesienia protestu wyborczego.

Przede wszystkim jednak trzeba przychylić się do poglądu Państwowej Komisji Wyborczej, że protest wyborczy, aby mógł zostać rozpoznany, musi zawierać „wniosek o stwierdzenie nieważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej”. Tymczasem w niniejszej sprawie Skarżący nie podniósł, że wnosi o unieważnienie wyników wyborów. W proteście wskazuje on wprawdzie, że „(...) wnoszę protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w wyborach zarządzonych przez Marszałka Sejmu RP na dzień 18 maja 2025 roku i ponownego głosowania z dnia 1 czerwca 2025 roku”, lecz w dalszej części swego środka zaskarżenia wnioskuje jedynie o ponowne przeliczenie głosów, dokonanie przez Sąd Najwyższy ustaleń czy jego zarzuty stanowią naruszenie procesu wyborczego mające wpływ na wynik wyborów, a także w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów – o zawiadomienie organów ścigania.

Ponadto Sąd Najwyższy zauważa, że wszystkie zarzuty przedstawione przez Skarżącego mają charakter wyłącznie abstrakcyjny, co oznacza, że odnoszą się do tylko potencjalnych naruszeń prawa wyborczego w skali całego kraju (opisywanych w przestrzeni publicznej), które nie mają żadnego związku z wnoszącym protest. W orzecznictwie wielokrotnie podnoszono, że jest to niedopuszczalne (np. postanowienia Sądu Najwyższego z 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19 oraz I NSW 65/19).

Przechodząc dalej, jak wynika z art. 321 § 3 Kodeksu, wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera te zarzuty.

Tymczasem Skarżący nie zadośćuczynił ww. wymogowi, tj. nie przedstawił

żadnych ustawowo wymaganych dowodów na poparcie swych twierdzeń. W istocie rzeczy, ceduje on na Sąd Najwyższy ustalenie, czy opisane zarzuty i opisy medialne stanowią naruszenia procesu wyborczego mające wpływ na wynik wyborów. Należy podkreślić, że z treści protestu wynika, iż wszystkie przedstawione zarzuty opierają się jedynie na informacjach medialnych.

Jak natomiast wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 30 lipca 2020 r., I NSW 5621/20, wnoszący protest nie dostarczył dowodów na poparcie stawianych zarzutów, gdyż za takie nie można uznać wklejonych linków i ogólnych wniosków o zobowiązanie określonych podmiotów do dostarczenia pewnych informacji. W świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego dowodami w sprawie z protestu wyborczego są takie środki, które świadczą o istnieniu lub nieistnieniu pewnych faktów, i które zarazem umożliwiają przekonanie, że zarzucane w proteście działanie lub zaniechanie jest przestępstwem przeciwko wyborom w myśl przepisów Kodeksu karnego albo postępowaniem sprzecznym z przepisami Kodeksu wyborczego dotyczącymi głosowania (np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 25 października 2011 r., III SW 22/11; 10 lipca 2019 r., I NSW 34/19, a także postanowienie Sądu Najwyższego z 17 listopada 2015 r., III SW 119/15). W licznych orzeczeniach i od wielu lat Sąd Najwyższy wskazywał na ten zasadniczy obowiązek wnoszącego protest. W postanowieniu z 8 grudnia 1995 r. (III SW 437/95) Sąd Najwyższy podkreślił, że skutki rozkładu ciężaru dowodu, zwłaszcza z uwagi na okoliczność, iż odpowiednie zastosowanie ma do protestów procedura cywilna, są takie, że dopóki nie zostanie wykazane, iż określone uchybienia mogły wywrzeć wpływ na wynik wyborów nie ma podstaw, by uznać, że protest jest uzasadniony. Zgodnie ze wskazanym art. 321 § 3 k.wyb., ciężar udowodnienia faktów, na których oparte są zarzuty protestu wyborczego spoczywa na wnoszącym protest. Przy tym, przepisy Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się w postępowaniu z protestu wyborczego odpowiednio – z uwzględnieniem specyfiki tego postępowania. Ono natomiast cechuje się pewnym zwiększonym rygoryzmem m.in. ze względu na to, że po rozpoznaniu protestów wyborczych, w ustawowo określonym terminie, Sąd Najwyższy orzeka w przedmiocie ważności wyboru Prezydenta RP.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uznał, że protest powinien

zostać pozostawiony bez dalszego biegu, gdyż nie został w nim jednoznacznie sformułowany wniosek o stwierdzenie nieważności wyborów, a także z uwagi na to, że nie przedstawiono oraz nie wskazano żadnych dowodów, na których oparto zarzuty, a zarzuty nie odnoszą się do sytuacji, których Skarżący osobiście doświadczył.

4. Niezależnie od powyższego Sąd Najwyższy zauważa, że część argumentów i zarzutów podniesionych przez Skarżącego może wejść w zakres okoliczności branych pod uwagę przez Sąd Najwyższy podczas podejmowania uchwały w przedmiocie stwierdzenia ważności wyborów na Prezydenta RP. Orzekając o ważności wyborów prezydenckich Sąd Najwyższy realizuje kompetencję wynikającą wprost z Konstytucji RP (art. 129 ust. 1), a zatem ma obowiązek zbadać, czy także inne okoliczności, niewymienione w art. 82 § 1 k.wyb., wyznaczającym zakres i podstawę protestu wyborczego, miały wpływ na ważność wyborów.

5. Z powyższych względów Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 322 § 1 k.wyb., postanowił jak w sentencji.

Paweł Księżak Paweł Czubik Maria Szczepaniec

D.Z.

[r.g.]